

מבררין ברורין וניצוצות קדושות על ידי המשא ומתן ומלאכות, כידוע, ובשביל זה לבד צריכין לעשות מעט משא ומתן או איזה מלאכה, כי כן רצונו יתברך, וכמאמר רבותינו ז"ל: טוב תורה עם דרך-ארץ. אבל באמת אין האדם עושה כלל, ואין הפרנסה נמשכת על ידי העשייה הגשמית כלל, כי אם אדרבא, עיקר הפרנסה נמשכת על ידי ביטול הלי"ט מלאכות, דהיינו על ידי הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת, דמנה מתברכין כל שאתא יומין. וכשיודעין זאת באמת ובאמונה שלמה, על ידי זה ממשיכין הקדשה של שבת לששת ימי החל, ועל ידי זה מקדשין ששת ימי המעשה בקדשת שבת, ועל ידי זה מבררין ומזככין כל הלי"ט מלאכות מזהמת הנפש, מבחינת ל"ט קללות, וזוכין על ידי זה שיהיה כל הלי"ט מלאכות בבחינת מלאכת המשכן, ואז הלי"ט מלאכות הם בבחינת ט"ל אורות, בחינת הארת הרצון, בחינת טללי רצון, כי זוכין לקבל הארת הרצון משבת לששת ימי המעשה. ואזי כשזוכין לעשות כל המשא ומתן והמלאכות בבחינה זו, אזי אף על פי שעושה משא ומתן ומלאכה, אינו נחשב בשם עשייה כלל, רק בחינת המלאכה נעשית מאליה, כמו שכתוב במשכן: "הוקם המשכן", "תיעשה המנורה", וכן אצל בית המקדש נאמר: "והבית בהבנתו", כי כל מלאכת המשכן ובית המקדש הייתה נעשית מאליה, רק שהם היו מכוונים ברצונם לעשות המלאכה, והמלאכה הייתה עולה בידם מאליה.

וזה בחינת: "ששת ימים תעשה מלאכה ויום השביעי שבת" - 'תעשה' דייקא, כי על ידי שבת זוכין שתהיה המלאכה נעשית מאליה, כי עיקר קיום של ששת ימי המעשה ושל כל המלאכות הנעשין בהם, הכל הוא רק על ידי שבתה ומנוחה של שבת, שהוא בחינת הארת הרצון שמאיר בשבת. ובחינה זו צריך האדם לעשות כל המלאכות ומשא ומתן שלו שבששת ימי המעשה, היינו לידע ולהאמין באמת שהוא אינו עושה כלל, רק הכל בכח ה', שעל זה הזהירה התורה שלא לומר חס-שלוש - 'כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וכו'', כי הידיים הם כלי המעשה של כל הלי"ט מלאכות, ואי אפשר להידיים להמשיך הפרנסה על ידי הלי"ט מלאכות, כי אם על ידי שמקבלין ומתברכין מבחינת הידיים שיש בהם החכמה, שמשם עיקר הפרנסה, בבחינת "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", כי שם מאיר הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת. וכשזוכין לזה, אזי באמת גם בששת ימי החל אין צריכין לעשות שום עבדא ושום מלאכה כלל, כי בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתם נעשית על ידי אחרים, כמאמר רבותינו ז"ל, כי אז המלאכה נעשית ברצונו לבד, שהוא רוצה בהמלאכה, ואזי תכף נעשית על ידי אחרים, כמו שכתוב: "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'". (לקוטי הלכות - הלכות שבת ג', אותיות ד' ז' לפי ספר אוצר היראה - ממון ופרנסה, י"ז)

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון .. (לח,ב)
עיקר השלום כשהגוף נכלל בנפש. כי כל זמן שאין הגוף נכלל בנפש, אזי יש מחלקת גדול, בחינת "אין שלום בעצמי מפני חטאתי". כי בודאי זה אי אפשר בשום אופן, שתהפך חס-ושלום-הנפש להגוף לגמרי חליה, כי הנפש נכספת לעולם לשרשה, לעשות רצון קונה. ואפילו אם הוא רשע גמור חס-ושלום- וכבר התגבר גופו על נפשו ביותר, על כל זה בפנימיות הנפש, בודאי צועקת נפשו מאד מאד בקול מר ועצום מאד, ונכספת ומתגעגעת מאד לשוב לשרשה. כי רצון הנפש הוא רצון האמת, דהיינו רצון ה' יתברך. ורצון ה' יתברך בודאי נשאר חיים לעולם, ואין מי שיוכל לשנות ולבטל רצונו חס-ושלום- בשום אופן, כמו שנאמר: ואתה מרום לעולם ה', וכתוב: ימין ה' רוממה. כי בודאי ה' יתברך יגמר את שלו כרצונו, ויהיה נשלם כוונתו מה שרצה בבריאת עולמו, שכל כוונתו היה כדי שהתחתונים דייקא יעבדו אותו, דהיינו להפך הגוף לנפש. ועל כן בודאי הנפש כוספה חזק תמיד לעשות רצון קונה, אפילו אם התגבר הגוף כמו שהתגבר חס-ושלום.
ועל כן אי אפשר שיהיה שלום לרשעים, כמו שנאמר: אין שלום אמר ה' לרשעים, כי תמיד יש מחלקת בין הנפש והגוף. ומשם נשתלשל כל מיני מחלקות שבעולם. ועל כן אין שלום כי אם כשזוכין להגביר הנפש על הגוף, עד שיתהפך הגוף לנפש, שאז הוא השלום בשלמות באמת. כי הצדיקים זוכין לשבר הגוף לגמרי, עד שנתבטל רצון הגוף לגמרי, ונתהפך לנפש ממש, שזה עיקר השלום. ועל כן לעתיד לבא שאז יזכו הכל לזה, על כן יהיה אז השלום המפלא בעולם, כמו שנאמר: וגר אב עם כבש וכו', כי אז יכלול הכל ברצונו יתברך, ויהיה נכלל בחינת בהמה באדם, גוף בנפש וכו', שזהו עיקר השלום.
ועל כן נקרא שבת שלום, כי שבת הוא בחינת התגברות הנפש על הגוף, בחינת עולם הבא, שזה בחינת שלום. (לקוטי הלכות - הלכות חדש ג', אות ט' לפי ספר אוצר היראה - שלום, כ"ה)

אלה פקודי המשכן .. (לח,א)
... אלה פקודי המשכן — משכן, משכן בבניינו ומשכן בחרבנו, בבחינת (במדבר כד): מה טוב אהליך יעקב משכנותיך ישראל, ודרשו רבותינו ז"ל אפילו כשהם חרבים מגנים על ישראל. ובשביל זה הקימו את המשכן בכל פעם ופרקוהו בעצמן ונסעו עמו ממקום למקום במדבר חשך ואפלה מקום נחש שרף ועקרב וכו', ואחר כך חזרו והקימוהו וכו', להורות לדורות שאפילו כשהמשכן יהיה נפרק וחרוב יגן עליהם, ואם יקשרו רצונם תמיד בקדשת המשכן ובית המקדש וכליו, והכל בכח הצדיקי אמת העוסקים בבנין המשכן בכל דור ודור, כמו שכתוב בהתורה אזמרה וכו' (לקוטי מוה"ר"ן א - סימן רפב), על ידי זה יוכלו לעבר בשלום בכל המדבריות בכל מיני חשך וצלמוות אפילו כשעוברים חס-ושלום- במקום נחש ושרף ועקרב וצמאון וכו', שבכל מקומות אלו בהכרח שיעבר בהם הרוצה לגשת אל הקדש, בפרט מי שנשכל כבר במה שנשכל ורוצה לשוב שבהכרח שיעבר באלו המקומות, בבחינת מה שאמר רבנו ז"ל על מאמר רבותינו ז"ל "בהינו דעאלי" וכו' (ענין בהתורה רציצא, בסימן כז), ומכלם יצילנו ה' על ידי תקף הרצון דקדשה שיזכה על ידי התקשרות לצדיקי אמת. (לקוטי הלכות - ברכות השחר ה', אות מ"ה)

הוקם המשכן .. (מ,יז)
צריך האדם העושה משא ומתן ומלאכות, להרים ידו לה' ולשעבד כל מחשבתו ועשייתו ודבורו לה' יתברך, בחינת: "גל על ה' דרכך וכו'", ולהאמין באמונה שלמה שאין האדם עושה כלל, רק שאנו מחייבים לעשות איזה עסק במשא ומתן ומלאכה, מחמת שכן רצונו יתברך, כי יש סודות וכוונות גדולות בכל ענייני משא ומתן ומלאכות, כי

סיפור
... אבא, שהיה סגי-נהור, היה יושב בבית, ואילו אמא הייתה הולכת לגדולי התורה, והלכה גם לר' מרדכי סלונים שאהבני אהבת נפש כל ימי חייו, כי הייתי לומד אצלו משניות וזוהר, ולכן הלכה אליו להוועץ עמו, מה לעשות עמי. אמר לה, שאבא צודק ויש לנסות כל מיני תחבולות, כדי להרחיקני מחסידות זו, ואמר על חסידות ברסלב, שיש בה כח משיכה, שאם נתפסים לה, שוב אי אפשר לצאת ממנה. כששמעה אמא דבר זה, נפל עליה פחד גדול. אמר לה ר' מרדכי, שעצתו שתלך לר' ישראל עצמו ותספר לו את מר לבה, שהיא ובעלה אנשים שבורים ורצוצים, ולכן יעשה להם טובה ויגרש אותי מביטו.

יפוצי פוא מן ס' זאק ...

© כשנכנסה לביתו, ולבה היה מר מאד, השתטחה לפניו בפישוט ידים ורגלים ובכתה בכי תמרורים, כבוכה על המת, וספרה לו את כל צרת לבה. אמרה: **הרי אתה יהודי כשר, רחם עלינו, כי זה פיקוח נפש ממש. הרחק אותנו ואל ילמד עמך.** האזין ר' ישראל לדבריה בסבלנות רבה, והרי הוא ידע יפה שיש בינינו קשר כזה, שאפילו יבואו כל מלאכי מזרח ומערב לא יוכלו להפריד בינינו, אמר לה: **אני איני מגרש שום יהודי מביתי. אם רצונכם לשמוע עצה טובה של ידיד, הניחוהו לנפשו ואל תפריעו לו, והניחו את העניין.**

© כששמעה אמא דבריו, חשבה שהנה הקסם הזה שדיבר עליו ר' מרדכי, כבר פעל את פעולתו, ומרוב צער פרחה נשמתה. וכל אותה הזמן ישבתי בבית הכנסת בסמוך לבית ר' ישראל כנוצר לעיל, ושמתתי כל הקהל אומר: רבקה מתה! גם ניסו לשפף אותה בכל מיני משקים המעוררים, ולשווא. ואני שמעתי אומרים: ראיתם מה שעולל לה בנה? והייתי שבור ורצוף והתחלתי לחשוב בלבי: אולי באמת עשיתי עוול שציערתי את הוריי, והרי יכולתי לעת עתה לדחות את הדבר ואחר-כך להיות חסיד ברסלב. © כעבור שעתיים, התחילו לראות בה סימני חיים. מרבנו זכרוננו לברכה, שהרי היה יכול להיות חילול ה' נורא, חס ושלום, אילו לא הייתה מתעוררת. היה זה מעשה של תחיית המתים ממש, כי כל השפשופים לא הועילו וזמן רב הייתה רצוצה מזה בכאב איברים שאין לשער. ולאחר שראיתי שיש לי שוב אמא, אמרתי בלב: אולי אוותר על כל זה, שהרי היא עלולה להיכנס עוד פעם למצב כזה... (המשך יבוא בעזרת ה')

(לקוטי עצות - חצות, א')

עצות ותפילות

בתורה ותפלה והתבודדות, על-ידי זה וזכין לברר הטוב מן הרע, ולהמשיך על עצמו הזכרון האמתי, לזכר תמיד תכליתו וסופו הנצחי ולאדבקא מחשבתה תמיד בעלמא דאתי, ולהסתכל על כל מה שה' יתברך מסבב ומגלגל עמו בכל יום, שהכל כאשר לכל הוא כדי לרמוז בו רמזים בכל עת להתקרב אליו, שזה עיקר התכלית הטוב האמתי ועיקר קיום האדם בזה העולם מספר ימי חיי הבלו, וכל מה שנעשה עמו בכל יום, הכל הוא בשביל זה לבד (לקוטי מוהר"ן א', סימן נד).

♦ ... ותעזרני ותושיעני, שאזכה לקום בכל לילה בחצות ממש, ולא יעבר עלי חצות לילה בשינה לעולם, רק אזכה להתעורר ולקום בכל לילה בחצות ממש כל ימי חיי לעולם, חק ולא יעבר, ואזכה אז להתגבר כארי לעס'ק בתורה ועבודה באמת, "עורה כבודי עורה הנבל וכינור אעירה שחרי". (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נד)

מכתב

(ספר אבני הנחל א' - מכתב יא)

ב"ה, זו תמוז תשי"ח. למחמד עיני הקבוע במחי

ותקוע בלבי באהבה חזקה, שלום וחיי עולם לנצח.

יש לי נחת ועונג רב מהפגישה הסמוכה שהיה לנו, אף שלא דברנו מעסק האמת אשר בינינו כרצון לבי. אמנם גם כשזוכין רק להתראות בלב אמת שאינו תלוי בדבר בטל, הוא גם-כן דבר גדול ומועיל מאד, וגם זכה ה' במתנה יקרה כזו הנחמדה מכל הון, מי יתן שיזכה לעין בו בתמידות בעין אמת בפרט ב'לקוטי תפלות' בכל יום ויום, המחיה נפש כל חי, בטח ימצא שם כל מיני סגלות ורפואות וישועות לכל ענייניו לתקן הכל בתקון גמור בשלמות. רבנו זצ"ל לפני הסתלקותו הזהיר כמה פעמים את תלמידיו וכל תלמידי תלמידיו לדורות, להשתדל מאד להודיע ולפרסם דעתו וכחו הקדוש בעולם, ויפוצו מעינות ונחלי חכמתו גם לכל העומדים בחוץ מקדשת ישראל, להאיר לכל הרחוקים והנופלים שנפלו וירדו בעמק החשך לתהום תחתית, כי רק הוא יכול להעלותם ולתקנם בתכלית התקון, ולהפך כל עוונותם לזכיות, ושעדיין לא היה כזאת מימות עולם, כי אורו הקדוש לא יפסק ולא יכבה לעולם בשום אופן, אף-על-פי שהסי"מ שהוא השקר מתגבר מאד ואורב וחותר בכלליות ובפרטיות על כל אחד, ועושה את שלו בכל מה שאפשר לו לארב ולחתר ולתפס ברשתו, חס ושלום חס ושלום, עד שנדמה שאי אפשר לשבר הסתרות וכפירות ומניעות ובלבולים ותאוות וסכסוכים ועיכובים וטרדות וכו' וכו' כאלה, אבל "אדיר במרום ה'", ומים רבים לא יוכלו לכבות אור אמת קדוש ונורא ונשגב מאד מאד כזה ונהרות לא ישטפוהו, כי אור האורות צח הצחצחות הזה הגנוז וצפון וטמון מכל העולם באתכסיה ובהעלם גדול - הוא הוא מושל בעולם, ועושה פעולת גדולות נוראות ונפלאות בעולם עד שידע כל הארץ כי ה' הוא האלקים.

ידעו הדורות הבאים, כי כלל מונח בידינו, כי הצדיק והמנהיג הדור בדורות אלו, וכן לדורות עולם, הוא רבנו הגדול והקדוש זצ"ל. כי קדשתו וכל מעשה תקפו וגבורתו וכל תקונו הנפלאים והנוראים, וכל האותות והמופתים, וכל היד החזקה, וכל המורא הגדול אשר עשה רבנו זצ"ל לתקן העולם, בפרט כל נפשות הנדחים האבודים, הם חיים וקיימים לעד עליו ועל כל דורות הבאים אחרינו כמו בחיים חיותו ויותר ויותר. אשרי המכניס ראשו בין אנשיו הכשרים האמתיים המקורבים אליו ושותים מימיו הטהורים המטהרים מכל הטמאות והזהמות והולכים בדרכי עצותיו. בודאי לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בצלו הקדוש.

בודאי הוא מלאכה גדולה ואמנות נפלא מאד מאד להאיר הדעת באנשים רחוקים כאלה שנכשלו כמו שנכשלו, רחמנא לצלן, במזידין גמורים בעוונות עצומים מאד. והצדיק הוא רחמן כזה, שאפילו להם הוא מאיר בטוב ורחמיו הדעת הקדוש, ומודיע להם כי גם בכל מקומות המטופנים מאד מאד שנפלו לשם - גם שם נמצא ה' יתברך ועדיין עדיין ה' אתם ואצלם וקרוב להם. וצעק בקולו הקדוש: גאט איז מיט דיר, ביא דיר, לעבין דיר [ה' אתך, אצלך, לידך], ועל-ידי זה הוא מגרש מהם הרוח שטות.

באחרית הימים יתגבר ויתפשט השקר לארכו ולרחבו מאד בלי שיעור, להטעות את כל העולם - חס ושלוש - מה' יתברך, לתפס הכל בשקריו בכמה וכמה מיני פתויים והסתות ודברי חלקלקות וערמימיות וטענות ואמתלאות של הבל. אבל על-ידי התפשטות השקר ביותר עד שהוא סמוך למרגועו ומנוחתו, חס ושלוש, שכמעט יתעו הכל בשקריו, חס ושלוש, אז דייקא על-ידי רבוי השקר מאד מאד יתהפך השקר אל האמת, ועל-ידי זה בעצמו הכנעת השקר וביטולו, ומשם דייקא חוזר וצומח האמת, בבחינת "אמת מארץ תצמח" - "מארץ" דייקא, שנשלך עד לעפר וארץ, אז דייקא יתגלה האמת.

בדרישת שלום וברגשי כבוד ואהבה נצחית.
ישראל דב אודער

שיחות

(רבי ישראל נשאל מה מוטל

לענין לעשות כדי לקרב את הגאולה)

לעס'ק בתהלים ב'לקוטי תפלות' ובעבודת ה', זהו התקרבות הגאולה, על-פי דעת רבנו. בלי רבנו - אין כלום. הוא העיקר והסוד והיסוד והשורש. הכל תלוי ברבנו, כל הגאולה, ביאת המשיח וכל התקון שלנו, התקון של כל העולם - תלוי ברבנו!

זהו החיות של כל עם ישראל ושל כל העולם, תקון כל העולם. זה עניין חדש - עניין הגאולה השלמה שלא יהיה אחריה גלות. היו גאולות והיו אחריהן גלות, אבל עכשיו הגאולה הזו - לא יהיה

אחריה גלות כבר. ויהיה נסים ונפלאות כאלה בעולם והתגלות כזה שיתקרב כל העולם לה' יתברך. וכל הרשעים והאפיקורסים והרחוקים יהיה להם תקון - מה שאפשר, יהיה להם תקון על-ידי רבנו.

עכשיו העולם בחשך, גלות, תתרחקנו מאד, אבל רבנו רבי נחמן הוא מקרב את כל העולם, את כל אלו שנדמה שאי אפשר לקרנם בשום אופן שבעולם. הכל תלוי בו. שהעם יתקרב אליו ולא יסתכלו על הרבנים ועל מתנגדים.

האמת - שום כח בעולם לא יכול כנגד האמת. אנוחנו רואים שרבנו רבי נחמן הוא איש יחיד והוא לא שואל לכל העולם, הוא עושה מה שעושה. יש כבר 'לקוטי מוהר"ן' זהו ו'לקוטי הלכות' כזה, מעשיות כאלה ושיחות כאלה, והם מספיקים לנו להחזיר את כל העולם בתשובה שלמה ולעבד ה' באמת. וזהו עיקר הגאולה - ספרי רבנו רבי נחמן, ללמד ולקיים, אז יהיה עולם אחר, יהיה עולם חדש. רבנו הקדוש הוא יקרב כל העולם לה' יתברך ולתורה, אוי ווי...

רבנו הקדוש צוה להדפיס כל-כך שיהיה מלא כל העולם, כל בית, כל מקום עם ספרי רבנו. כן, ככה צוה רבנו. זה מקבל, הוא הזהיר אותנו להדפיס ולהדפיס ולהדפיס. ורבי נתן וכן כל אנשי רבנו הם מסרו נפשם על זה. רבי נתן אמר לפני ההסתלקות שלו ביום ששי בעשרה בטבת, לפני יציאת הנשמה, "דף אחד מספרי רבנו יעקר כל הרע מן העולם! כל החשך מן העולם! ובכן תהיו חזקים בכסף ובטרח ובכל עניין, רק להדפיס ספרים, רק להדפיס!" בשביל זה אנוחנו צריכים למסר נפשנו להכניס את רבנו בעולם, זהו העיקר!

128 פרקים